Нещасні бідняки, де б не були ви,
Що терпите оцю негоду люту!
Як ваші голови бездомні, ваші
Запалі боки та діряві лахи
Від бурі захистять вас?
Шекспір

Вже подих лютого Борею
Тремтів між голою гіллею;
Вже Феб, закутаний в кирею
Хмар і снігів,
Десь аж над самою землею
На півдні тлів.

Всю ніч пурга шпилі хитала.
Спокійно в сховку праця спала.
З-під снігового покривала
Для себе хід,
Виpуючи, вода шукала
Й трощила лід.

Вслухаючись у хуртовину,
Я думав про сільську скотину,
Вівцю, що під таку годину
В полях бреде
І жметься до чужого тину,
І смерті жде.

Ти, пташко, зимним вітром гнана!
Минулася пора весняна!
Круг тебе буря невблаганна
Реве, свистить!
Де знайдеш місце, безталанна,
Перепочить?

І ви, що темними ночами
Скрадаєтесь під мирні брами!
І пір'я, і криваві плями
В хлівах засіль
Прощаю я, коли над вами
Б'є заметіль.

Ось Феба з хмарного завою
Зійшла над даллю сніговою.
Задумавшись, я самотою
Вночі сидів —
І враз розлігся наді мною
Врочистий спів:

"Ти, вітре, голосніше вий!
Лютіше жаль, морозе злий!
Сніги, заносьте стріхи хат!
Які не люті ви, але стократ
Людська жорстокіша злостивість,
Безжалісна, несита мстивість,
Що — Бога хвалячи — несе на брата брат.
Зобач залізнорукий гніт,
На честолюбство чорне глянь,
Що, наче лютих псів, у світ
Шле тьми смертей, незгод, страждань!
І, навіть серед мирних паш —
Той самий плач і стогін, та ж
Ледача розкіш у шаленій зграї
Рабів без совісті й стида,
Від лесті п'яна, огляда
Свої маєтності безкраї.
А наймит? На своїй ріллі
Горбом підпер він їхню славу.
Неначе з іншої землі

Він створений і в руки злі
На рабство відданий, на глум і на розправу!

А де ж любові ніжний пал,
Де горда честь, що їм похвал
Не жалують у вас?
Ви під любові тінь святу
Сховали серця пустоту
Та себелюбства плаз!
Коли ж невинність молода
В їх сіть потрапить, глянь,
Як славнозвісна честь ота
Свій вид од жертви одверта,
Глуха до жалощів, до сліз і до благань!
І, може, десь в лихім кутку
Якась із них у ніч таку
Над немовлям не раз проллє сльозу гірку.

Ви, що спите під ковдрою м'якою,
Лише від примх страждаючи своїх,
Подумайте, подумайте про тих,
Хто зраджений і друзями, й судьбою!
Голодні й стомлені вони
Лягають на соломі спати,
На них вода тече з холодної стіни,
В них віхола гуляє серед хати!
Подумайте про тих, що у глибу
В'язниць кленуть свою лиху судьбу!
На злочин згляньтесь і на зблуду!
Як нещасливого до суду
Ви кинете, кого здолів
Несправедливий долі гнів?
Сини нещастя — браття в світі цім.
Щасливий той, хто допоможе їм!"

Той спів завмер, бо Шантеклер,
Дзвінкий пробудник дому,
Гукнув, струсивши сніг із пер,
Вітання дню новому.

Та зрозумів я до кінця:
Людина щира й добра
Серед усіх творінь Творця —
Його найкращий образ.